

Côte d'Ivoire : Ngán gió dân chá và nguy cá nái chián

Ông Guillaume Soro, nguyên Tháng dái chính quyán Gbagbo
đác bá nhám Tháng trong tân chính phá

REUTERS/Emmanuel Braun

Nháng dián bián mái đây tái nác cáng hòa Tây Phi Côte d'Ivoire đác Le Figaro, Le Monde, La Croix và Libération đáng tái ngay trên trang đáu. Mác dù chián sá tái Côte d'Ivoire cháa chám đát, vái hàng táa « Sáp đá », bài xã luán cáa Libération đã nhán đánh: "Ngán gió tá do chuyán thành bão táp đáng thái bay nháng nhà đác tái Phi Châu. Cách đây chá vài ngày thôi, kách bán tái tá nhát đáng nhá đã không thá tránh khái, bái hán thù cháng chát và báo lác tràn lan".

Cuác kháng hoáng Libya tiáp tác chiám trang nhát cáa nhiáu nhát báo Pháp. Le Figaro cháy táa « Ngoái tráng Libya bá rái Kadhafi », vái nhán đánh, đây là mát thát bái chính trá nháng ná đái vái chá đá Kadhafi. « Lác láng vũ trang Tripoli hóa giái các đán tán công cáa liên quân và gieo rác sá kinh hoàng » là hàng táa trên Le Monde. Benghazi, thá phá cáa phe nái đáy, mát lán náa lái bá đá đáa.

Bên cánh Libya - chá đá sá mát cáa nhiáu nhát báo Pháp, nháng dián bián mái đây tái nác cáng hòa Tây Phi Côte d'Ivoire, hay còn gái là Bá Bián Ngà, đác Le Figaro, Le Monde, La Croix và Libération đáng tái ngay trên trang đáu.

Thá đô Côte d'Ivoire Yamoussoukro rái vào tay quân chính phá

« Côte d'Ivoire, nháng giá cuái cùng cáa Gbagbo » là táa đá chiám toàn bá trang nhát cáa Libération. « Côte d'Ivoire : ông Alassane Ouattara tháng thá » là mát trong hai táa đá chính

trên trang nh t c a Le Monde. T báo mô t cu c ti n chi m g n nh không đ máu c a l c l ng ng h T ng th ng h p pháp Ouattara, t i Yamoussoukro, th đô chính tr c a n c này, trong ngày hôm kia, th T 30/3, t c là hôm th ba, k t khi chi n đ ch quân s do L c l ng vũ trang C ng hòa Côte d'Ivoire (FRCI) đ c kh i đ ng, nh m tr c xu t T ng th ng m n nh m Laurent Gbagbo, th t c , nh ng không ch u r i ch c v .

Phóng viên c a Le Monde t i Yamoussoukro cho bi t, các th ng thuy t bí m t v i nh ng ng i đ ng đ u thành ph này là nguyên nhân chính giúp cho vi c đ ng đ vũ trang đã không n ra. T i Dinh T ng th ng, v n còn m t s lính b o an l i, nh ng v i tr ng đã đ c giăng trên nh ng b c t ng bao. Th đô Côte d'Ivoire đã r i vào tay quân đ i thân t ng th ng Ouattara m t cách nh nhàng. L c l ng thân Ouattara ti p t c ti n v m c tiêu cu i cùng là Abidjian, th đô kinh t c a n c C ng hòa Tây Phi.

Các m c chính c a cu c kh ng ho ng Côte d'Ivoire

Đ giúp cho đ c gi n m đ c các di n bi n c a cu c kh ng ho ng t i Côte d'Ivoire, t Le Figaro và Libération đã đi m l i nh ng m c chính. Tr t c h t là chi n th ng c a ông Alassane Ouattara trong cu c tranh c T ng th ng vào ngày 28/10/2010 v i h n 54% s phi u. Tuy nhiên, k t qu này đã không đ c H i đ ng B o hi n công nh n, k t qu là T ng th ng m n nh m Laurent Gbagbo ti p t c tuyên b s l i v trí thêm m t nh m k n a. Ngày 16/12/2010, cu c tu n hành ng h ng c viên đ c c Alassane Ouattara b ìm trong máu, v i t ng s 173 ng i b thi t m ng trong vòng m t tu n. Qu c t can thi p m t cách r t th n tr ng đ tránh nh ng căng th ng t i Côte d'Ivoire có th bùng n thành n i chi n.

Ngày 10/3/2011, Liên hi p châu Phi kh ng đ nh k t qu b u c v i chi n th ng thu c v ông Ouattara. Tuy nhiên, T ng th ng m n nh m Laurent Gbagbo v n kiên quy t không ch u r i gh . Trên th c t , t l nh ng ng i ng h ông Gbagbo v n còn r t cao t i nh i u n i. Theo Le Figaro, có đ n 55% c tri ng h T ng th ng m n nh m t i Abidjian, th đô kinh t c a n c này. Nguy c xung đ t chuy n thành n i chi n nh v y là đi u hoàn toàn có kh năng x y ra.

Cũng ngày th T 30/3, H i đ ng B o an Liên Hi p Qu c v i s đ ng thu n tuy t đ i đã đ a ra ngh quy t «kêu g i » T ng th ng m n nh m Gbagbo r i kh i ch c v đ nh ng ch cho ông Ouattara.

Abidjian bß vây chßt, nhißu binh sĩ thân cßu Tßng thßng đào tßu

Cũng theo Le Figaro, ngày hôm qua 31/3, thß đô kinh tß Abidjian đã bß vây chßt. Vào bußi trßa, Thß tßng cßa chính phß mßi đã cho RFI bißt, các thßng lßng đang đßc tißn hành vßi FDS, lßc lßng phòng vß và an ninh trung thành vßi Tßng thßng mßn nhißm, đß lßc lßng này chßp nhßn hß vũ khí. Mßt loßt sĩ quan cao cßp và binh lính cßa FDS đã đào tßu, đßc bißt có thß kß đßn Tßng tham mßu trßng Philippe Mangou xin tß nßn tßi sß quán Nam Phi. Tßi qua, Tß lßnh bß binh cßa Gbagbo cũng tuyên bß đi theo quân cßa tân Tßng thßng và kêu gßi binh lính dßi quyßn làm theo.

Hißn tßi theo Le Figaro, cßu Tßng thßng Gbagbo chß còn có trong tay vài nghìn binh sĩ, lßc lßng này rõ ràng không đß đß bßo vß thành phß, nhßng thßa đß đß làm cho cußc tißn chißm trß nên khó khăn. Bßt chßp các thßng lßng đang đißn ra, mßt sß vß đßng đß dßi đã nß ra gißa lßc lßng tßn công và nhßng ngßi trung thành vßi cßu Tßng thßng xung quanh khu vßc Abidjian.

Thành phß Abidjian hôm qua vßng vß. Vißc kißm soát an ninh mßt phßn nßm trong tay « Nhßng ngßi yêu nßc », là nhßng ngßi sßn sàng ßng hß vô đßi u kißn cßu Tßng thßng, và mßt sß kß « lßi dßng tình trßng hßn loßn đß trß thù ». Trßc thßng cßa Lßc lßng Liên Hißp Qußc tßi Côte d'Ivoire (Onuci) tißp tßc tußn tißu, cùng vßi các binh sĩ Pháp trong lßc lßng gìn giß hòa bình Licorne, đß bßo vß các kißu dân trßc nßn cßp bóc có thß xßy ra.

Chìa khóa cßa gißi pháp hòa bình hißn nßm trong tay cßu Tßng thßng, mà cho đßn giß vßn chßa lên tißng. Cho đßn tßi hôm qua, câu hßi tßng lại cßa Abidjian lißu có rßi vào cßnh đßu rßi máu chßy hay không thßc sß vßn còn chßa có lßi gißi.

Theo tin giß chßt, có thß cßu Tßng thßng Gbagbo đã chßy khßi dinh đß đßn ßn nấu tßi mßt khu vßc đông ngßi ßng hß, cũng nßm trong khu vßc Abidjian. Bên cßnh đó, Liên Hißp Qußc cũng cßnh gißc trßc nhßng "vi phßm nhân quyßn nghiêm trßng" cßa lßc lßng ßng hß tân Tßng thßng.

Côte d'Ivoire có thß tránh khßi nßi chißn

Mặc dù chỉ n số t i Côte d'Ivoire ch a ch m d t, v i hàng t a « S p đ », bài xã lu n c a Libération đã đ a ra nh n đ nh v ý nghĩa quan tr ng c a nh ng đ i n bi n m i đây t i qu c gia Tây Phi này.

« Ng n gió t do chuy n thành bão táp đang th i bay nh ng nhà đ c tài Phi Châu. (...) Cách đây ch vài ngày thôi, k ch b n t i t nh t đ ng nh không th tránh kh i, v i các h n thù ch ng ch t và b o l c tràn lan. T i Châu Phi, nhi u ti ng nói b t bình ch trích m nh m Ph ng Tây và liên quân qu c t ch quy t đ nh hành đ ng đ b o v Benghazi, nh ng l i b r i Abidjan. (...) C n ph i có s bình tĩnh, kiên nh n và khéo léo c a ông Alassane Ouattara và nh ng ng i ng h ông m i có th cô l p đ c c u T ng th ng Laurent Gbagbo, đ n đ n t ng b c m t, cho đ n gi s p đ cu i cùng ».

Theo Libération, « Chỉ n th ng t i Côte d'Ivoire vang đ i kh p Châu Phi, trong b i c nh kh năng chuy n hóa dân ch qua con đ ng b u c t i Côte d'Ivoire b đe đ a, Châu Phi b chia r , Liên Hi p Qu c thì ch m tr , còn Ph ng Tây đ ng nh đôi lúc t ra b t l c. Nh ng cu i cùng, chính s c ng quy t c a T ng th ng M Obama, ho t đ ng trong h u tr ng c a Pháp và v i c Nam Phi ch p nh n tham gia, đã làm nên chuy n. Tr c m t, Châu Phi và Ph ng Tây có cùng m t nghĩa v : giúp Côte d'Ivoire đang r i vào kh ng ho ng, v i 1 tri u ng i ly tán, 100 nghìn ng i ph i t n n sang Liberia, đ đ p t t hoàn toàn nh ng m m m ng cho m t cu c n i chi n ».

« Rùa thiêng Hà N i » có nguy c b ch t, c n c lo ng

V i t a đ , « Rùa thiêng Hà N i có nguy c b ch t, c n c lo ng », Libération chú đ n m t đ i n bi n t m t tháng nay t i Vi t Nam, và hi n v n còn ti p t c gây s chú ý trong d lu n. T báo m đ u v i câu h i : « Các huy n tho i ph i ch ng r i cũng s ch t ? ».

Huy n tho i v rùa H G m, đang đ c l u truy n, g n m t cá th rùa mai m m, n ng g n hai t t i h này, v i truy n thuy t k v Rùa th n th k XV đã trao g m cho vua Lê L i trong cu c chi n đánh đ u i quân xâm l c Trung Qu c. V chuy n này, có r t nhi u quan đ i m khác nhau. Libération đ n ra hai trong s đó.

Quan đ i m th nh t c a m t thanh n 22 tu i, cho r ng, dù không tin vào câu chuy n này, con v t trong h v n t ng tr ng cho s đ c l p c a Vi t Nam tr c Trung Qu c. Còn nhà giáo

Phm Toàn, mnt nhà trí thc sng t i Hà N i, thì ht sc ngc nhiên vì s chú ý thái quá dành cho v vi c này. Ông khng đnh: « Các lãnh đ o c a đng Cng s n Vi t Nam c gng b o t n huy n tho i v con rùa, đ cho chính h đ c có chân trong ph h các anh hùng lch s c a Vi t Nam, gi ng nh Lê L i tr c kia ».

Theo Libération, ng i Vi t Nam, vn mê tín, h coi vi c « lá bùa h m nh b n chân » b ch t là mnt đim r t x u. Nhi u ng i lo ng i tr c s bành tr ng c a ng i lảng gi ng khng l ph ng B c. Hà N i đã ph i huy đng khn c p c mnt h i đng g m nhi u chuyên gia đ bàn vi c c u rùa. Mnt « b nh vi n » đã đ c l p nên ngay t i ch , nh ng « c rùa », nh nhi u ng i Hà N i vn kính c n g i nh v y, đã ch y thoát.

M i n rùa n i lên, hàng đoàn ng i kéo đ n h xem, khi n giao thông t c ngh n. Theo mnt thanh niên, nhìn đ c rùa mnt l n là r t may m n, anh tâm s v i n i ni m lo ng : "N u rùa không còn, Hà N i cũng không còn nh x a". Còn theo Libération s đa đng sinh h c, vì th , cũng b mnt đi. B i, ch ng lo i rùa H G m trên th gi i ch có ba, mà trong đó, hai con kia ... l i b n Trung Qu c.

Pháp cân nhc không tăng giá khí đ t tr c b u c Tng thng 2012

Les Echos chú ý đ n vi c chính ph Pháp đang bàn v vi c không tăng giá khí đ t, t nay cho đ n k b u c Tng thng 2012. Ph Th t ng Pháp tr a nay, có cu c h p liên b đ bàn v vn đ giá xăng d u, khí đ t và đ i n. Les Echos nh n đ nh, giá khí đ t tăng trung bình 5% k t hôm nay, có nghĩa là 20% trong vòng mnt năm qua. Vi c tăng giá thêm mnt l n là đ iu r t có th x y ra trong c n s t giá c nă ng l ng tăng v t. Tuy nhiên đ iu này s b t l i v chính tr , khi các cu c b u c quan tr ng đang đ n. Đó cũng là lý do c a vi c chính ph đang xem xét vi c gi nguyên giá khí đ t.

Th ng vi n Pháp l i th o lu n v quy n nghiên c u trên thai nhi

Theo La Croix, t i Pháp, các nhà khoa h c ch tr ng nghiên c u trên bào thai ng i đã giành đ c mnt th ng l i nh t đnh, khi Th ng vi n ch p nh n xem xét, trong tu n t i, ki n ngh c a h v vi c bãi b l nh c m nghiên c u trên thai nhi, và đ trù cho phép nghiên c u v i các quy đnh ch t ch . Các nhà nghiên c u đang ti p t c gia tăng s c ép.

Ngày hôm qua mát nghiên cáu vá bán nh Steinert, tác cháng loán dáng cá, váa đác công bá trên táp chí Cell Stem Cell. Có khoáng 7.000 ngái Pháp bá mác cháng bán nh này. Bát đáu tá các tá bào gác cáa bào thai bá mác cháng bán nh này, mát nhám nghiên cáu Pháp đá khu biát đác các tá bào thán kinh bá bán nh, và nhá thá hiáu rá hán mát phán cá chá cáa nháng rái loán trong quan há giáa há thán kinh và các cá báp. Nghiên cáu này đác đánh giá là, lán đáu tiên soi sáng đác cá chá cáa bán nh loán dáng cá, và mang lái nhiáu hy váng cho sá ra đái cáa các trá liáu mái đái vái cháng bán nh nan y này.

Ngái cá lái hoàn toàn vái quan đám máng há viác thác nghiám trên thai nhi, mát sá nháa hoát đáng chính trá và hoát đáng xá hái lái cho ráng, viác nghiên cáu trên thai nhi là không thá cháp nhán đác, vái lý do « Nhân danh chăm sóc sác kháe con ngái, nghiên cáu này đá lám đáng máng sáng con ngái ». Bá tráng Y tá Pháp, Xavier Bertrand, đáng vá pháa duy trì lán nh cám, nháng cũng đáng cho mát sá tráng háp ngoái lá, đác đát đái sá kiám soát đác biát. Theo La Croix, trán chián trong lĩnh vác y hác bào thai tái Pháp chá mái bát đáu.